

Труфаненко Д., Вітвицька С.С. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 162-165.

*Дар'я Труфаненко, магістрант природн. ф-ту;
С.С. Вітвицька, докт. пед. наук, професор
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)*

Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів

Входження України в сучасні соціально-економічні умови вимагає від молодого покоління володіння науковими знаннями на високому рівні. Реформування змісту вищої освіти, її розбудова відповідно до міжнародних стандартів забезпечує вирішення цього завдання. Тому питання виміру знань і вмінь студентів набуває підвищеної уваги. Не можна не враховувати той факт, що проблема оцінювання пов'язана насамперед з тим, що контроль має бути об'єктивним і давати викладачеві інформацію про результати навчального процесу. Але у практичній діяльності оцінка часто позбавлена цієї об'єктивності. З цього випливає, що існує потреба у пошуку об'єктивних методів, методик і засобів оцінювання знань та вмінь студентів.

Важливою умовою підвищення якості підготовки спеціалістів є розвиток і удосконалення форм і методів контролю якості викладання і навчальних досягнень студентів. Навчальний процес як складна багатофакторна система здійснюється тільки при надійній діагностиці рівня знань студентів у вигляді зворотного зв'язку.

Дослідженням історії розвитку методу тестування присвячено багато робіт. Серед них – роботи В. Аванесова, А.Майорова, В. Кадневського та інших. Серед зарубіжних і вітчизняних учених немає єдиної думки про час і місце зародження перших тестів. Елементи цього методу деякі дослідники знаходять в різні періоди розвитку людства у різних народів. Це цілком закономірно, оскільки випробування різних видів виникали з потреб людського існування: його проводили під час прийому на роботу, навчання, при цьому оцінювались як інтелектуальні та психологічні, так і антропологічні якості. Відомі педагоги минулого також шукали спосіб отримання інформації про якість одержаних учнями знань.

Мета статті полягає у розгляді методу тестування як засобу оцінки знань та вмінь студентів.

Тестування у педагогіці – це метод і процес педагогічного вимірювання, що полягає у кількісному вимірюванні рівня (ступеня вияву) знань, умінь, навичок, здатностей, властивостей, якостей, уявлень того, хто випробовується, з метою оцінювання зазначеного. Засобом або інструментом вимірювання (те, за допомогою чого здійснюється вимірювання) у цьому процесі є тест (так як в

усному опитуванні – бесіда або анкета; у письмових роботах – диктант, відповідь на запитання та інші види завдань).

Поняття "тест", "тестування" "вимірювання", "оцінювання" належить до сфери тестології – науки про створення і використання тестів [1, с.34]. Варто зазначити, що тести, як засоби різноманітних випробувань, з'явилися, на думку науковців, понад чотири тисячі років тому, а тестологія як експериментальна наука розвивалася спершу в межах психології [1]. Тестові вимірювання у педагогіці почали проводитися з 90-х років XIX століття – Д. А. Райс (США) застосував розроблений ним тест як інструмент для вимірювання тривалого (протягом 8-ми років) навчання навичкам писемності.

Як вважають науковці, тестування як метод передбачає процедуру вимірювання – тестування, в якій у якості інструменту вимірювання використовується тест.

Кожен тест складається з тестових завдань – складових одиниць тесту, що відповідають вимогам технологічності, форми, змісту, і статистичним вимогам, а саме: певному рівню складності, достатній варіації тестових балів і позитивній кореляції балів завдання з балами за увесь тест [2], які відрізняються за формою. Одним із суттєвих обмежень застосування тестування є обмеження на відповіді. Через цю обставину аналіз способів вирішення завдань та мисленнєвих операцій, які використовує студент, у більшості випадків є ускладненим або взагалі неможливим. Ця обставина свідчить про те, що тестування не можна розглядати як ідеальний та єдиний метод об'єктивного діагностування знань та вмінь. Під час навчання тестування обов'язково повинно поєднуватися з іншими формами і методами контролю.

Однак і в межах існуючих обмежень діагностування рівня сформованості знань та вмінь студентів методом тестування є найбільш ґрунтовним, надійним та об'єктивним.

Тестова перевірка має ряд переваг порівняно з традиційними формами і методами, вона природно вмонтована у сучасні педагогічні концепції, дозволяє більш раціонально використовувати зворотний зв'язок зі студентами і визначати результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях та внести відповідні корективи. Тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань студентів усієї групи та формує в них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує студентів. Термін «тест» визначається як система завдань специфічної форми, визначеного змісту, зростаючої важкості, яка дозволяє об'єктивно оцінити структуру та якісно виміряти рівень підготовленості учнів [4].

Використання нової інформаційної технології дає можливість значно підвищити ефективність інформації, що циркулює у навчально-виховному процесі за рахунок її своєчасності, корисності, доцільного дозування, доступності (зрозумілості), мінімізації шуму, оперативного зв'язку джерела навчальної інформації, адаптації темпу подачі навчальної інформації до швидкості її засвоєння, врахування індивідуальних особливостей студентів,

ефективного зв'язку індивідуальної й колективної діяльності, методів і засобів навчання, організації навчального процесу.

Крім того, важливе значення при підготовці вчителя до використання інформаційних технологій у навчальному процесі має логіко-дидактичний аналіз засобів навчальної діяльності, між іншим, контролюючих програм при здійсненні контролю і самоконтролю [3].

Отже, контроль необхідний для того, щоб реалізувати вимоги ефективного керування процесом підготовки фахівців. З його допомогою встановлюють вихідний рівень тих, хто навчається, отримують інформацію про стан їхніх знань у процесі навчання і рівень професіоналізму викладача.

Таким чином, вимірювання й оцінювання навчальних досягнень учнів широко впроваджується на практиці і є важливим для відтворення в Україні технології стандартизованого тестування, що успішно використовується у більшості країн. Його якість та ефективність, а також достовірність і правильність залежать від компетентності фахівців, які складають тести, що впроваджуються на державному рівні, та рівня обізнаності вчителів з основами теорії тестології.

Список використаних джерел

1. Лукіна Т. О. Педагогічна діагностика: завдання, методи, інструменти / Лукіна Тетяна Олександрівна. – К., 2007. – 59 с.
2. Аванесов В. С. Понятийный аппарат педагогической тестологии / Аванесов Вадим Сергійович // Педагогическая диагностика. – 2002. – №2. – С. 34-46.
3. Терещук Г. В. Вдосконалення змісту й технологій оцінювання якості підготовки майбутніх фахівців відповідно до вимог Європейської асоціації / Григорій Васильович Терещук. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 160 с.
4. Романишина Л. М. Система поетапного контролю навчальної діяльності студентів педагогічних університетів за модульно-рейтинговою технологією навчання з дисциплін природничого циклу: дис. доктора пед. наук: 13.00.04 / Романишина Л. М. – К., 1997 – 417 с.